

[Nørlund.]

om en ganske overvældende Enstemmighed. Det lykkedes, lige inden det meget langvarige Udvalgsarbejde sluttede, at faa en Udtalelse fra 40 Enkeltpersoner, som øjensynligt ikke var knyttet sammen ved andet end netop deres Syn paa denne Sag. Men jeg synes nu ogsaa, man maa sige, at selv om mange af disse Personer før i Tiden har gjort en beundringsværdig Indsats i det sønderjyske Arbejde, gælder det for en Del af dem, at de paa mere end een Måde har staaet den Udvikling fjern, som paa afgørende Vis har præget Stillingen i Sønderjylland netop gennem de senere Aar. Det er forbavsende, saa let man tager paa den ændrede Indstilling, der er sket i den sønderjyske Befolkning; Sikkerhed for Loyalitet er Betingelsen for en Lovgivning nøjagtig som den i 1920, selv om de grundlæggende Frihedsprincipper udmærket vel kan bevares ved en Udformning, der svarer til Tiden nu.

Man gjorde gennem den Vedtagelse, der skete her i Foraaret, Vold paa den sønderjyske Befolknings Opfattelse af Spørgsmaalet, men man maa indrømme, og det ligger vel ogsaa i selve det nye Ændringsforslag, at man er kommet galt derfra. Det skal siges herfra, at det tjener den sønderjyske Befolkning til Ære, at den i dette Spørgsmaal har staaet fast paa sin Ret. Den har staaet saa fast, at Rigsdagen har maattet tage dette i Betragtning. Der er undertiden faldet haarde Ord mod den Bevægelse, der har været i Sønderjylland, og som har givet sig Udtryk i Møder og ogsaa deri, at Særklasserne lukkede de fleste Steder i Foraaret, men man maa erkende, at Skylden ligger hos Tingets Flertal. Tingets Flertal kan ikke paaberaabe sig, at man ikke var advaret over for en saadan Udvikling; den maatte blive Følgen, naar mangenemtvinger en Lovgivning, som paa det dybeste strider imod en næsten enstemmig Vilje hos dem, den berører. Man kan gerne vedtage en Lov om, at Solen skal staa op i Vest, men dog vil den næste Morgen paa ny hæve sig i Øst, og der er Kræfter i Befolkningen, man ikke kan sætte sig ud over, lige saa lidt som over Naturkræfterne; man kan forbyde dem og lægge dem Hindringer i Vejen, men de tvinger sig alligevel frem. Saadanne Kræfter støder man undertiden paa, og saadan ogsaa her. Derfor vil jeg opfordre til, at man giver

denne Lov som Haandslag til den sønderjyske Befolkning paa en Måde, saa det klart betyder Hjemmetyskerne, at deres Vej frem maa gaa gennem Anerkendelse af deres egen Skyld, og paa en Måde, saa vi ikke rækker Haand til ny hjemmetysk Falskhed og Bagvaskelse over for det, der er dansk Politik Midler og Maal.

Jørgen Jørgensen: Med Hensyn til det stillede Ændringsforslag vil jeg tilraade, at man undlader at stemme; det drejer sig om en Datoændring, der, saa vidt jeg skønner, ikke har større Interesse, men da jeg vil anbefale, at man stemmer mod Lovforslaget, mener jeg ikke at kunne tilraade, at man blander sig i Spørgsmaalet om Tidsfristen.

Det er mig en Skuffelse, at Ministeren og et Flertal her i Tinget paa dette Tidspunkt vil benytte deres Magt til at gennemføre denne Skoleordning. Hidtil er alle Lovforslag vedrørende Skoleforholdene i Sønderjylland gennemført af en enig Rigsdag, og der er ikke noget som helst sagligt, der begrunder, at man nu fra Ministerens og et Flertals Side ændrer principielt ved den hidtil bestaaende Ordning. Den Ordning, der gennemførtes i 1920, og som indeholder Muligheder for det tyske Mindretal baade for at benytte Kommuneskoler og Privatskoler, var ikke et Resultat af et Krav rejst udefra, fra Fredsforhandlingerne eller fra andre; det var en Ordning gennemført efter det danske Folks egen fri Vilje, alene bestemt af, hvad vi i Danmark ansaa for ret og billigt. Det var helt i Overensstemmelse med dansk Retsfølelse og dansk Tankegang, og saa var det tillige en Ting til: det var Udtryk for, hvordan vi i Danmark ønskede, at danske Landsmænd, der levede inden for et andet Lands Omraade, skulde behandles.

Det var dette, der var afgørende for Danmarks Stilling i 1920. Den Ordning, der da blev gennemført for Skole og Kirke, var ikke Udtryk for, hvad Tyskerne i og for sig havde fortjent. Nu stiller man det undertiden op paa den Måde, at Tyskerne siden 1920 har foretaget Handlinger, som begrunder, at man nu over for Spørgsmaalet om det tyske Mindretals Frihed skal stille sig anderledes. Tyskerne havde virkelig ikke i Tiden 1864—1914 opført sig paa en saadan Måde over for vore Landsmænd i Nordslesvig, at vi i 1920 ud fra dette Synspunkt havde